

Motion

1975/76:203

av herr Torwald m. fl.

om vidgad rätt för fiskare och företagare i kustsjöfart till avdrag vid inkomsttaxeringen

Under allmänna motionstiden 1974 motionerade vi om rimligare avdragsregler för den som sysslar med fiske. Genom en proposition, som framlades ett par månader senare, tillgodosågs i stort sett de önskemål vi framförde i vår motion.

De aktuella avdragsnormerna har nu tillämpats vid 1975 års taxering. Därvid har man emellertid upptäckt en del svagheter i den nuvarande konstruktionen. Vi bortser då från att man givetvis kan ha olika önskemål beträffande totalbeloppens storlek för havsfiskare resp. dem som sysslar med s. k. dagsfiske.

I vår motion hade vi förordat en anknytning till det s. k. låga traktamentet vid endagsförrättningar för statstjänstemän. Statsrådet valde inte denna väg utan har i stället fixerat ett schablonavdrag för helt år som för havsfiskare med cirka 150 dagars fiske för inkomståret 1975 uppgått till 3 000 kr. Med havsfiske avses fiskeresor som överstiger ett dygn. För den som sysslar med s. k. dagsfiske skulle avdraget vara hälften så stort. Riksskatteverket har sedan möjlighet att varje år utfärda nya normalbelopp med hänsyn till ökade levnadskostnader etc.

Många fiskare – och det gäller för övrigt också företagare inom kustsjöfart m. fl. – menar att det är rimligare att anknyta avdragsrätten till det aktuella antalet uteliggingsdagar, eftersom man i regel inte har någon svårighet att fixera detta antal med hjälp av egna anteckningar o. d. Det har vid praxis visat sig vara svårt att få ett högre avdrag vid 1975 års taxering än 3 000 kr., även om man legat ute uppåt 170 dagar. Marginaleffekterna blir ganska kraftiga, när man jämför konsekvenserna av bestämmelserna vid fiske under 130 resp. 170 dagar.

Därtill kommer att en speciell grupp fiskare på västkusten – sannolikt flertalet – har kommit i kläm med den här utformningen av bestämmelserna. Denna grupp fiskar exempelvis med flyttrål nattetid och ligger då ute 12–14 timmar varje dygn. Det finns också många fiskelag som fiskar på dagtid men har lika långa uteliggningstider, även om de dagligen återvänder och sover i bostaden om nätterna. Nattfiskarna sover i stället under dagen hemma i bostaden. Den långa bortavaron från hemmet beror på att de har långa gångvägar ut till sina vattenfångstplatser och när fisket sedan är avslutat för dagen, har man återigen ganska lång gångväg hem till hemmahamnen. Under gångtiderna sköter man och rengör båt, fångstredskap, rensar och isar fisken.

Enligt dessa fiskares mening borde deras avdrag utgöra 3/4 av den av-

dragsrätt som gäller för havsfiskare som ligger ute mer än ett dygn i följd. Bortsett från att de kan sova i bostaden har de annars nästan samma små möjligheter att utnyttja den kommunala servicen på hemorten (följa med i studiecirklar, utnyttja sportanläggningar etc.) som havsfiskarna.

För egen del vill vi gärna notera att vi delar uppfattningen att när bortavaron från hemmet överstiger 10 timmar per dag (en gräns som ju bl. a. tillämpas för endagsförrättningar för statliga befattningshavare) borde avdraget utgöra 3/4 av det avdrag som gäller för havsfiskare.

Vi har också vid kontakter med företagare inom kustsjöfarten gjorts uppmärksamma på att även de har samma problem och behov av avdrag för sina utgifter när de ligger ute på sina fraktfarter. Inte heller de har ju alls samma möjligheter som övriga medborgare att utnyttja den service hemorten erbjuder. Som regel kan de ej heller utnyttja den s. k. sjömansskattens förmåner, eftersom deras fartyg antingen inte är stora nog eller utnyttjas i sådan kustsjöfart som inte fyller de krav som är uppställda för beskattning enligt sjömansskattelag. Vi delar uppfattningen att man borde kunna jämställa dessa företagare i kustsjöfart med fiskare när det gäller rätt till avdrag för merkostnader vid beskattningen.

I sammanhanget bör kanske också konstateras att ledamöterna i aktuella taxeringsnämnder som regel mycket väl vet vilka fiskare som sysslar med olika former av fiske. Vi tänker då på havsfiske med övernattningar ombord, fiske med bortavaro från hemmet överstigande 10 timmar per dag respektive rent närfiske där bortavaron som regel stannar inom ramen 8–10 timmar. Även när det gäller företagare i kustsjöfarten torde samma goda kännedom föreligga inom resp. taxeringsnämnder beträffande deras arbetsförhållanden.

Mot denna bakgrund finner vi det angeläget att justera nuvarande avdragsregler för fiskare och dessutom låta dem gälla såväl för fiskare som för företagare i kustsjöfart. Vi menar att en anknytning till det statliga s. k. låga traktamentet vid endagsförrättningar är det bästa och att fullt avdrag bör få ske för det antal dygn som vederbörande har varit borta från bostaden under havsfiske eller sjöfart. Om bortavaron ej uppgått till 10 timmar, skall avdraget utgöra hälften av nyssnämnda traktamente. Har bortavaron överstigit 10 timmar skall i stället avdraget vara 3/4 av nämnda traktamente.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen hos regeringen anhåller om ändring av bestämmelserna för och höjning, fr. o. m. 1977 års taxering, av de avdrag vid taxeringen som gäller för fiskare samt utvidgar dessa bestämmelser till att jämväl omfatta företagare i s. k. kustsjöfart, allt i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 12 januari 1976

RUNE TORWALD (c)

BENGT BENGSSON (c)

MÄRTA FREDRIKSON (c)

i Göteborg